



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Софіївського районного суду
Дніпропетровської області**

24.05.2024

м. Дніпро, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.05.2024 групою НПМ здійснено відвідування Софіївського районного суду Дніпропетровської області (далі – Суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Лиженко Дмитро Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Крупій Оксана Володимирівна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Недоступ Катерина Костянтинівна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Суд знаходиться за адресою: 53100, Софіївський район, Дніпропетровська область, селище міського типу Софіївка, вулиця Карпенка, будинок 3.

Керівництво Суду:

Томинець Олександр Васильович, голова Суду (на посаді з 24.09.2021);

Ульшена Ірина Анатоліївна, керівник апарату Суду (на посаді з 30.07.2013);

Лісна Анна Ігорівна, заступник керівника апарату Суду (на посаді з 15.09.2010).

Штатна чисельність працівників Суду – 20, з них чисельність суддів – 3.

Суд розміщений у власній двоповерховій будівлі з підвальним приміщенням, що побудована в 1975 році (*фото № 1 Додатку*).

Вхід у приміщення Суду обладнаний пандусом (*фото № 2 Додатку*).

На вході до Суду є інформація про найменування судового органу (*фото № 3 Додатку*).

Охорона приміщення Суду та пропускний режим здійснюється працівниками Територіального управління Служби судової охорони в Дніпропетровській області, якими ведеться перевірка документів, наявність заборонених предметів та реєстрація пропуску осіб до приміщення Суду (*фото № 4 Додатку*).

З метою залишення заборонених чи особистих речей біля пропускного пункту знаходяться камери схову речей (*фото № 5 Додатку*).

Після судової охорони знаходиться зал очікування, в якому наявні лавки, столи та інформаційний стенд, зразки заяв, платіжні реквізити, інформація про справи, що призначені до розгляду (*фото № 6-8 Додатку*).

В Суді наявні камери відеоспостереження по зовнішньому периметру будівлі, в залі судового засідання для розгляду кримінальних справ, конвойному приміщенні, перед входом у конвойне приміщення (*фото № 9-12 Додатку*).

В Суді система протипожежної безпеки працює тільки в архіві, однак, в приміщеннях будівлі наявні вогнегасники.

Наявна аптечка для надання домедичної допомоги, що знаходяться в залі очікування біля охорони Суду (*фото № 13, 14 Додатку*).

У приміщенні Суду розташовано 3 зали судових засідань, з них для розгляду кримінальних справ – 1 зал.

В залі для розгляду кримінальних справ наявна кабіна для підсудних із захисного скла (*фото № 15 Додатку*).

Усі зали обладнані системою відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції.

Для знезаражування залів судових засідань для розгляду кримінальних справ використовують бактерицидні опромінювачі (*фото № 16 Додатку*).

В будівлі облаштовано 2 входи – основний (центральный) та конвойний (*фото № 17 Додатку*).

Конвойне приміщення та камери для підсудних знаходяться на першому поверсі будівлі Суду.

В день відвідування у Суді не перебували підсудні (засуджені).

Наявний спеціальний санвузол, який знаходиться у приміщенні конвою (*фото № 18 Додатку*).

В приміщенні, де знаходяться камери для підсудних (засуджених) наявна примусово - механічна вентиляція, яка функціонує (*фото № 19 Додатку*).

Протягом 2023-2004 року не надходило скарг на адресу Суду від підсудних (засуджених) осіб на умови тримання.

Відповідно до вимог пункту 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), в приміщенні для розміщення особового складу варті наявна ємність для питної води (*фото № 20 Додатку*).

Згідно вимог пункту 13 Інструкції в приміщенні суду забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу до залу судового засідання розгляду для кримінальних справ (*фото № 21 Додатку*).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення прав осіб з інвалідністю (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

1. В порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житловокомунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН. Інклюзивність), в суді не створено умов для забезпечення доступності особам з інвалідністю та маломобільним групам населення до санітарно-гігієнічних приміщень. В приміщенні суду відсутнє санітарно-гігієнічне приміщення (туалет) облаштоване для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (*фото № 22 Додатку*).

Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»).

2. В порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН) у Суді на 1 зал судових засідань для розгляду кримінальних справ використовується лише 2 камери для розміщення підсудних (засуджених), відповідно до вище вказаного пункту в приміщенні Суду має використовуватись 3 камери для підсудних (засуджених).

3. Під час відвідування приміщення Суду було встановлено, що розміри камер не відповідають вимогам пункту 6.5.2 ДБН. Встановлено, що площа кожної камери становить 1,6 м² (*фото № 23 Додатку*).

Порушення права на забезпечення безпеки у суді. (Директива Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу та № 2012/29 ЄС від 25.10.2012 про дотримання мінімальних стандартів щодо прав, підтримки та захисту потерпілих від злочинів, стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України, ДБН Суди та Державні будівельні норми В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту»).

4. В порушення вимог пункту 6.5.3 ДБН у приміщенні конвою не встановлена металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів (*фото № 24 Додатку*).

5. Заїзд конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) здійснюється через загальний двір, який не обладнано огорожею (*фото № 25, 26 Додатку*). Бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції.

6. На момент відвідування Суду тимчасове укриття не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

Наявне підвальне приміщення будівлі суду, однак, на даний час не використовується у зв'язку з її необладнаним станом.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

7. В порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможлиблює реалізацію їх права на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації. У справі «Фірстов проти Росії» (скарга №67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

1. Обладнати санітарний вузол у приміщенні суду відповідно до вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність для забезпечення користування ним маломобільними групами населення;

2. Опрацювати питання щодо збільшення кількості камер для підсудних (засуджених), відповідно вимог пункту 6.5.2 ДБН;

3. Опрацювати питання щодо приведення камер для підсудних (засуджених) у відповідність до площі, відповідно вимог пункту 6.5.2 ДБН;

4. Встановити в приміщенні конвою металеву шафу для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів відповідно вимог пункту 6.5.3 ДБН;

5. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу із забезпеченням вільного під'їзду до неї.

6. Провести ремонтні роботи та забезпечити використання підвального приміщення, як тимчасове укриття;

Софіївському районному суду Дніпропетровської області:

1. Обладнати санітарний вузол у приміщенні суду відповідно до вимог пункту 11.5 ДБН Інклюзивність для забезпечення користування ним маломобільними групами населення;

2. Опрацювати питання щодо збільшення кількості камер для підсудних (засуджених), відповідно вимог пункту 6.5.2 ДБН;

3. Опрацювати питання щодо приведення камер для підсудних (засуджених) у відповідність до площі, відповідно вимог пункту 6.5.2 ДБН;

4. Встановити в приміщенні конвою металеву шафу для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів відповідно вимог пункту 6.5.3 ДБН;

5. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу із забезпеченням вільного під'їзду до неї.

6. Провести ремонтні роботи та забезпечити використання підвального приміщення, як тимчасове укриття;

7. Зазначити інформацію щодо дій під час повітряної тривоги, про найближче укриття та шляхи потрапляння до нього;

8. Обладнати кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог п. 6.5.2 ДБН;

До звіту додаються: фотофіксації на 5 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

Дмитро ЛИЖЕНКО

ДОДАТОК ДО ЗВІТУ
за результатами відвідування
Софіївського районного суду Дніпропетровської області

Фото № 1



Фото № 2



Фото № 3



Фото № 4

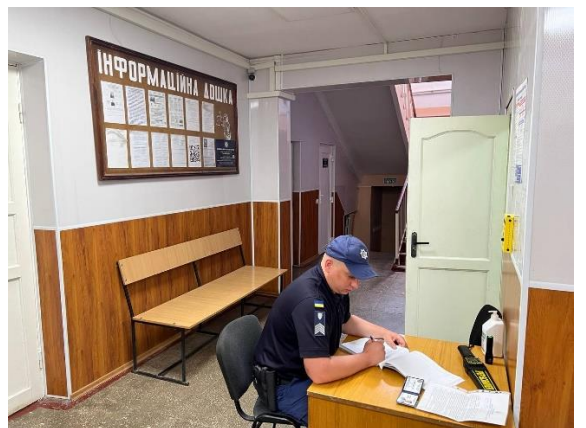


Фото № 5



Фото № 6

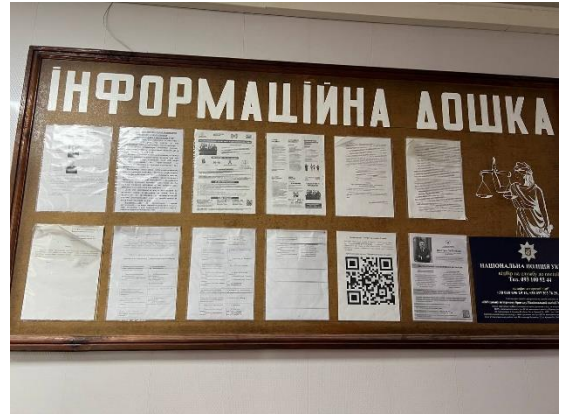


Фото № 7



Фото № 8



Фото № 9

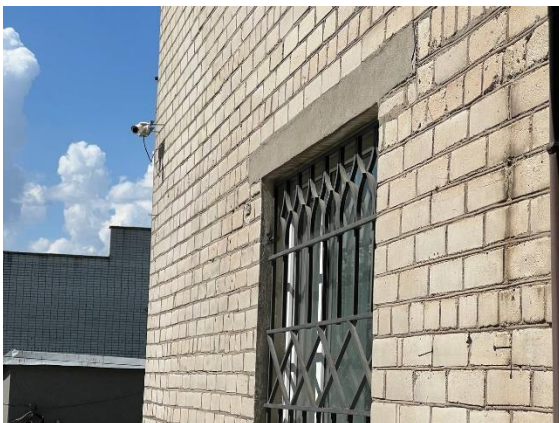


Фото № 10

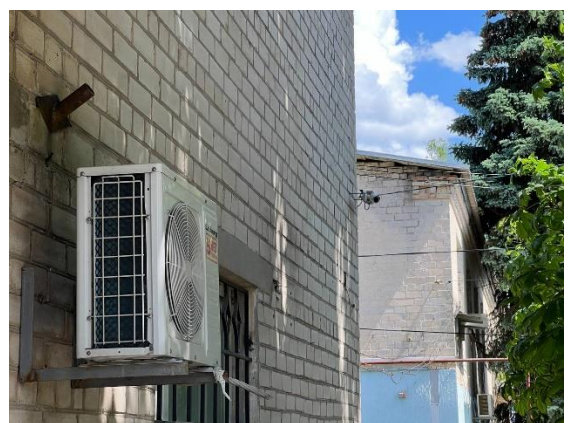
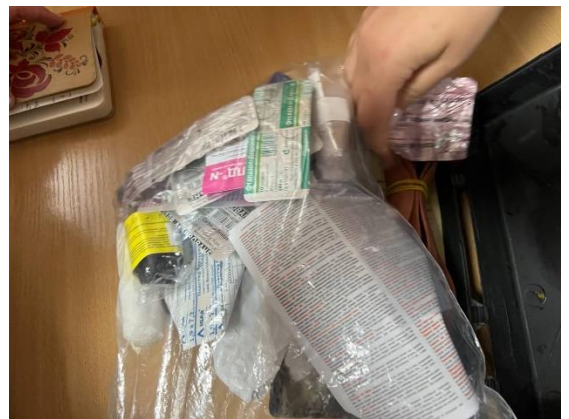


Фото № 11*Фото № 12**Фото № 13**Фото № 14**Фото № 15**Фото № 16*

Фотом № 17***Фотом № 18******Фотом № 19******Фотом № 20******Фотом № 21******Фотом № 22******Фотом № 23******Фотом № 24***



Фомо № 25



Фомо № 26

